

קוויים מנהיים לשימוש בחומרים מוגנים בזכויות יוצרים המיועדים לפרסום באתרים הפתוחים לציבור

המסמך מיועד למרצות ומרצים המעוניינים לאפשר צפיה בחומרים שלהם לציבור מחוץ לכתלי האוניברסיטה (למשל, באינטרנט). מטרת המסמך הינה לשמש אבני דרך מהוות תיאור כללי בלבד, שאינו ממזה ובתמי מחייב כדי להסביר תושמת הלב ולהאריך אתגרים שונים שעשויים לעלות כתוצאה משימוש בחומרים מחוץ להוראה באוניברסיטה ואשר עשויים להיות מוגנים בזכויות יוצרים.

יובהר ויוזגש, אוניברסיטת תל אביב אינה נושאת באחריות כלשהי לגבי החומרים של המרצה, לרבות לתוכן ו/או לאייתור החומרים של צד ג' ו/או לקבלת אישוריהם הנדרשים בהתאם לדין ולחוק. האחריות הבלעדית והמלאה על החומרים של המרצה ו/או לאייתור הפריטים והחומרים בגינם נדרש טיפול בזכויות יוצרים, ו/או לקבלת אישוריהם מתאימים موظלת על המרצה בלבד.

יודגש כי אין בהנחות אלה כדי להוות משום ייעוץ משפטי או תחליף לייעוץ משפטי או חוות דעת משפטית.

עמוד

תוכן עניינים

1	כלי..... 2
2	כיצד בודקים את תנאי השימוש במדיה? 3
3	אפשרויות שימוש בתמונות/סרטונים/מאמרים..... 4
6	שאלות נפוצות ותשובות בנושא שימוש ביצירות 5
7	ניהול ומעקב על תכנים המוגנים בזכויות יוצרים 6
7	דוגמאות למנועי חיפוש ושליפה של חומרים חופשים ומורשי CC 7

1 כלי

- בהתאם לחוק זכות יוצרים 2007 כלל, ללא קבלת רשות מראש ובכתב מבעל הזכות, חל איסור לעשוות שימוש בחומרים המוגנים בזכויות יוצרים, כגון טקסט, תמונות, איורים, מפות, קטעי ציליל, קטעי וידאו, גרפיקה, יישומי תוכנה, ועוד.
- בקטעי ציליל וקטעי וידאו עשוות להיכיל גם זכויות ממצעים המוגנות בחוק זכויות ממצעים ומשדרים התשמ"ד - 1984.

■ כאשר קטעי הרצאה/המצגות פתוחים לציבור מוחוץ לאוניברסיטה (באתרי אינטרנט שונים כגון: באתר Youtube, פלטפורמות למידה, או אתרים פרטיים של המרצה/ות), חל אליסטור לעשות שימושים בחומרים המוגנים בזכויות יוצרים, שלא נוצרו בידי המרצה, אלא אם: (א) התקבל אישור מראש ובכתב של בעלי הזכויות או; (ב) השימוש ביצירה המוגנת מותר בהתאם לכללי רישיונות פומביים בכפוף לתנאים..

■ כאשר נדרש לקבל אישור לשימוש בחומר המוגן בזכויות יוצרים - יש להקפיד לקבל האישור מראש ובכתב, האישור צריך להיות תואם לבקשתו, ואם התקבקש על ידי בעל הזכויות מן קרדיט, יש להקפיד לרשום נספח הקרדיט המבוקש במדויק. גם אם לא נתנו באישור הנחיתות לเครดיט יש להקפיד על אזכור- נא ראו האמור בסעיף 4 להלן- זכות מסורתית.

2 כיצד בודקים את תנאי השימוש במדיה?

ככל כדילוי מתחילה של הכשרת זכויות, מומלץ ככל האפשר להיעזר ולהשתמש בחומרים שחופשיים לשימוש, בתנאי שווידאותם שזה אכן המצב.

חשיבות מאד לקרוא את הרישיון/תנאי השימוש המופיעים באתר בו היצירה מפורסמת ולהבין לעומק כיצד ניתן להשתמש ביצירה וכייזד נדרש לזכור אותה.

■ שימושו לב- תמונה או כל פריט אחר שמתפרסם באינטרנט ולא מצוין שמו של יוצר או בעל זכויות יוצרים- לא ניתן להסיק מכך שהפריט חופשי ושאין עליו זכות יוצרים.

■ ברירת המחדל היא שלכל מה שמתרפרסם (באינטרנט, בספרים וכו') יש זכות יוצרים, אלא אם כן צוין במדויק אחרת.

מהו קרייאטיב קומונס:

■ CC – Creative Commons – קרייאטיב קומונס הוא מוסד ללא כוונת רווח שמשמעותו להסדיר באופן משפטי את המועד של יצירות שונות, כך שנitin יהיה לעשות בהן שימוש חוזר וחוקי. המוסד יוצר סטנדרטיזציה של רמות השיתוף השונות אותן אפשר להגדיר לכל יצירה ואוותן הגדרו בשמות וアイיקונים ספציפיים כדי למנוע בלבול מיותר.

להלן פירוט רמות השיתוף השונות:

■ PD – נחלת הכלל

חומר שהוא ברשות הכלל והשימוש בו הוא חופשי. ברוב המדינות, ולפי החוק המקומי, המועד בו יצירה הופכת לנחלת הכלל הוא בחולוף 70 שנה מיום מותו של היוצר, למעט מקרים ספציפיים המפורטים בחוק.
סיגים לשימוש:

- * משך השנים שצורך להלוף על מנת שייצירה תהפוך לנחלת הכלל נקבע לפי המדינה בה פורסמה הייצירה. לרוב מדובר על 70 שנים לאחר מות היוצר, אך לא תמיד - צריך לבדוק.
- * צריך לזכור כי לעיתים גורם אחר קנה את הזכיות על הייצירה, ואז למרות שעברו 70 שנה לא ניתן להשתמש בה.

■ ייחוס CC BY

רישיון לעשوت שימוש ביצירה, כגון: להעתיק את הייצירה, לעשות בה שינויים, לעשות בה שימוש מסחרי ועוד, ובלבן שניתן קרדיט (אזכור) ליוצר.

■ ייחוס שיתוף זהה CC BY SA

רישיון לעשوت שימוש ביצירה, כגון: להעתיק את הייצירה, ליצור יצירות נגזרות ולהעתיקן, לעשות שימוש מסחרי ועוד, בתנאים הבאים (מצטברים):

- (1) הפצת יצירות נגזרות רק תחת רישיון זהה לרישיון של הייצירה המקורית
- (2) קרדיט (אזכור) ליוצר

■ ייחוס שיתוף זהה CC BY ND

רישיון לעשوت שימוש ביצירה, כגון: להעתיק את הייצירה, לעשות שימוש מסחרי ועוד, בתנאים הבאים (מצטברים):

- (1) ללא שינויים כלשהם
- (2) קרדיט (אזכור) ליוצר

כלומר, ניתן לשלב את הייצירה כפי שהיא בתוספת אזכור ליוצר, אך אסור להנפיש / לשנות צבע / להתוך חלקים מתוך תמונה וכו'!

■ רישויונות הכלליים NC – לא לשימוש מסחרי

חל איסור שימוש מסחרי ביצירה. למען הסר ספק, עדיף להימנע משימוש ביצירות אלו, שכן ישנים שימושים רבים העשויים להיחשב לשימוש מסחרי (כגון: Coursera, Youtube).

4 אפשרויות שימוש בתמונות/סרטונים/מאמרים

■ יצירה חדשה –

(א) זכות יוצרים תהא ביצירות אלה:

(1) יצירה מקורית שהיא יצירה ספרותית, יצירה אמנויות, יצירה דרמטית או יצירה מוסיקלית, המקובעת בצורה כלשהי;

(2) תקליט;

■ **יצירה מקורית של המרצה ששאיו בה חומריהם ממקור אחד**, כגון: ציטוטים, טקסט, תמונות, איורים, מפות, קטשי ציליל, קטשי וידאו, גרפיקה ויישומי תוכנה, טבלאות, וכו' אינה מהייתה בדיקה ובכלה אישור של צד' ג'. בכל מקרה אחר בו נעשה שימוש בחומרים היצוניים - נדרש בדיקה ובכלה אישור במקורה המקורי.

■ **יצירה בנחלת הכלל** - שתוקפת הגנה של זכויות היוצרים של פהה – ניתן להשתמש בחומרים שזכויות היוצרים כבר אין חלות עליהם, אבל יש לבדוק את החוקים של המדינה. צריך לבדוק שלא חלות זכויות יוצרים הן במדינה שבה נוצרה היצירה והן במדינה שלנו.

* יש לשים לב: צילום של יצירות שכבר אין עליהם זכויות יוצרים, יתכן ולצלם יש זכות יוצרים על הצילום (לא על היצירה המקורי).
– **למשל: הציור של ואן גוך "ליל זרוע וכוכבים"** אינו מוגן בזכויות יוצרים, אך צילום התמונה באתר של **Museum of Modern Art** יכול.

תקופת ההגנה על זכויות היוצרים:

פריט שתוקפת הגנה של זכויות היוצרים שלו פגה הופך לנחלת הכלל PUBLIC DOMAIN והוא מותר בשימוש לכל. לרוב, תקופת ההגנה תקופה עד שבעים שנה מיום מותו של יוצר היצירה; **ביצירות אונמיות – עד שבעים שנה מיום פרסום היצירה;** **ביצירות של המדינה – עד חמישים שנה מיום פרסום היצירה.**

בהתאם לחוק זכויות יוצרים 2007 – לא תהא זכורת יוצרים בחוקים, בתקנות, בדברי הכנסת ובהחלטות שיפוטיות של בית משפט או של כל רשות שלטונית המפעילה סמכות שפיטה על פי דין.

יש לשים לב שיתacen מצב שבו פריט מסוים הופך לנחלת הכלל, אך עדין יש בו רכיבים שמוגנים בזכויות יוצרים ונדרש לקבל הסכמת בעל הזכות לשימוש בהם (למשל, טקסט שהופך לנחלת הכלל, אך התרגום שלו עודנו מוגן; תמונה שיוצרה מת לפני יותר משבעים שנה, אבל הצילום שלה מוגן וכדו').

רצוי לעשות חיפוש במאגרים אשר זכויות היוצרים עליהם פגו, או שהיוצר יותר על זכויות היוצרים שלו. **חשוב מאוד** לקראא את רישינו השימוש שנמצא באתר ולהבין לעומק כיצד ניתן להשתמש ביצירה וכייזד נדרש לאוצר אותה.

■ **הפניה בקישורים** – בכפוף לתנאי השימוש באתר אליו מושרים וכל עוד לא נוצר הרושם כי משתמש (הקישור) הוא הבעלים של החומר. להකפיד על מנת קרדיט. ניתן להציג קישורים בתנאי שה קישור מפנה לפריט שאין בו הפרת זכויות יוצרים בחומר, קרי חשוב לבדוק שמדובר במקור המורשה אשר יצר את החומר או העלה אותו כדין ולא מי שבצעמו מפר את זכויות היוצרים.

■ **ציטוטים** – בהתאם לחוק – אין לעשות שימוש ביצירה או חלק מהותי منها – מהו חלק מהותי? המבחן משולב: **aicoti-cmoti**-رعוני- לא רק האורך או הכמות קבועים אלא גם קטע קצר מאד כגון משפט, או מספר משפטי, כוורת וכד', עשוי להיחשב כקטע מהותי אם נתן ליצירה את יהודה הרעוני. אין כלל ברזל או מרשם לפיו אפשר לפעול. צריך לבדוק כל מקרה לגופו, מה אורך הקטע המצווט ביחס לאורך היצירה המוגנת כולה, מה היחוד של הקטע, מה אופי תוכנו, כמה מרכזי תוכנו ביחס לכל היצירה. אפשר לעשות שימוש בקטע שלו או זנית, אך עיקרון לא ניתן להתחם כלילו ברזל או מרשם מדויק לפיו יש לפעול, כל מקרה צריך להיבחן לגופו בהתייחס בין היתר גם לסוג השימוש, מטרתו, היקפו ועוד.

■ **צריכה להיות מידתיות**-האם העתקה יתרה את הource בפניה ליצירה המקורית או להיפך, דזוקא עודדה פניה ליצירה המקורית ולא פגעה בערכיה של היצירה המוגנת ובשוק הפטונצייאלי שלה.

זכות מוסרית - 1. אין לעשות סילוף או פג שיפגע בכבודו או בשמו של היוצר. 2. מתן קרדיט: - עם בקשת אישור רצוי לבקש

בעל זכויות היוצרים לציין נסוח הקרדיט שהוא מבקש ולהקפיד להכנס הקרדיט המדויק בהתאם להוראה שנתנה על ידו. גם במקרים בהם לא נדרש אישור של יוצר/בעל הזכויות או שהנ"ל לא נתן הנחיה בקשר לקרדיט יש להקפיד על מתן קרדיט, ציון שם המחבר, היכן התפרסם- שם הספר, כרך, עמודים, הוצאה לאור, שנת הוצאה, כתובת אחר, מאגר וכו'.

יצירות נגזרות - כגון עיבודים, תרגומים, - יש לבקש אישור בכתב ומסרash.

איתור תמונות - ניתן לחפש תמונות פתוחות לשימוש על ידי חיפוש ב-Google וסינון תוצאות ה"מסומנות לשימוש חוזר מסחרי עם אפשרות לביוץו שינויים" (reuse with modification).

עם זאת, יש לוודא כי המקור שהעללה את התמונה אכן מוסמך למתן אישור שימוש והאם הוא בעל הזכויות היחיד או שיש צורך לפנות לב בעלי זכויות נוספים, או לחלופין שהוא מוסמך לאשר בשם כל בעלי זכויות היוצרים. האישור צריך להתקבל מראש ובכתב.

סרטוני וידאו, קטיעי צליל, קליפים - ב-Youtube ו-b-Vimeo ישנה אפשרות ל轻松 את תוצאות החיפוש כך שיוצגו רק תוצאות פתוחות לשימוש, אך עדין נדרשת בדיקה שהבעליים של הזכויות הוא אכן הגורם שהעללה את הסרטון. שימוש בו-ב-סרטון וידאו נוספת על זכויות היוצרים גם חמורים המוגנים בזכויות ממצעים. לדוגמה- אם מושמע שיר או מוקדם סרט ברקע, יכולות להיות זכויות יוצרים על המילים, הלחן, התקליט והביוץ.

מאמרם - באתריהם השונים ניתן לרוב למצוא תחת Permissions כיצד פניה בקשר לזכויות יוצרים (לחילופין ניתן לבקר דרך "צור קשר"). בד"כ תופיע פסקת זכויות באתר ובה ירשם מי בעל הזכויות. צריך לפנות ולבדוק האם מדובר בבעל זכויות היחיד או שיש לפניות לב בעלי זכויות נוספים. יש לקבל אישור לשימוש מראש ובכתב.

בקשת רשות בעל זכויות היוצרים - כאשר רוצים להשתמש ביצירה המוגנת בזכויות יוצרים אך השימוש אינו עומד בתנאי הרישוי ניתן לנסות לפנות לב בעלי הזכויות בבקשת שימוש בה. בפניה כזאת חשוב מטרות השימוש (מסחרי/ לא מסחרי), משך השימוש, כמוות משתמש, פלטפורמה (היכן חופש היצירה).

יצירות יתומות- סעיף 27 א' לחוק זכויות יוצרים :

אם לא אותר בעל זכויות היוצרים של יצירה מסוימת או שהוא אינו ידוע, סעיף 27 א' לחוק זכויות יוצרים מאפשר שימוש ביצירה בתנאים הבאים:

1. המשמש פעיל בשקידה סבירה לגילוי או איתור בעל זכויות היוצרים לפני השימוש.

2. המשמש צריך לציין כי השימוש נעשה על פי סעיף 27א וכי בעל זכות היוצרים זכאי לבקש שהמשמש יחול משימושו וכן פרטם ליצירת קשר עמו.
3. המשמש הפסיק את השימוש או קיבל רישיון עתידי לאחר שקבל הודעה מבית זכות היוצרים.
4. אם השימוש מסחרי – על המשמש לפרסם הודעה באינטרנט או בעיתון יומי זמן סביר לפני השימוש, ועל המשמש לשלם לבית זכות היוצרים תמלוג ראי לאחר שקבל הודעה ממנה – התמלוג הראי ישולם עבור התקופה שתחילתה במועד תחילת השימוש ביצירה. שקידזה סבירה תבחן בין השאר בהתחשב באופי היצירה ובמועד יצירותה.
5. מומלץ לשמור כל מסמך ממנו ניתן ללמידה ולהוכחה במקרה הצורך כי המשמש פעל בשקידזה סבירה לגילוי בעל זכויות היוצרים לפני השימוש.

5 שאלות נפוצות ותשובות בנושא שימוש ביצירות

- האם ניתן להציג כריכה של ספר? בערך יש לבצע העטיפה והיצbow שלמה וכיו"ב, הם יצירה מוגנת שב"כ שייכת להוצאה לאור. צריך לבדוק האם די בפניה להוצאה לאור או שיש צורך לפני זכויות נספחים. אישור צריך להתקבל בכתב ומאש.
- האם ניתן לעשות שימוש בקטע מתוך ספר? בהתאם לחוק, אין לעשות שימוש ביצירה או בחילק מהותי ממנה בלבד לביקש מראש ולקיים אישור בכתב מבעל זכויות היוצרים – מהו חלק מהותי? המבחן משולב: איקוטי-כמותי-רעוני- לא רק האורך או הכמות קובעים, אלא גם קטע קצר מאד כגון משפט, או מספר משפטיים, כתרתת וכד', עשוי להיחשב קטע מהותי אם ניתן ליצירה את יהודה הרעוני. אין כלל ברזול או מרשם מדויק לפיו אפשר לפעול. צריך לבדוק כל מקרה לגופו, מה אורך הקטע המצווט ביחס לאורך היצירה המוגנת כולה, מה היהוד של הקטע, מה אופי תוכנו, כמה מרכזיותו ביחס לכל היצירה. אפשר לעשות שימוש בקטע שלו אוŹניא, אך כל מקרה צריך להיבחן לגופו בהתאם בין היתר גם לסוג השימוש, מטרתו, היקפו ועוד. כולל עדיף שלא להסתכן ולבקש אישור מראש, אלא אם כן מדובר בשימוש מורשה ופתוחה.
- האם ניתן לשלב ניסוי המצלום בוידאו? יש לבדוק תנאי השימוש המוגנים באחר בו מוגן הסרטון. יתרו וייה צורך לבצע זכויות על שימוש בסרטון. אם קשה להתחקות אחר יוצרו הסרטון ניתן להפנות אליו בلينק, בתנאי שהഫינה היא למקור שאינו מפר את זכויות היוצרים ובכפוף לתנאי השימוש באתר.
- האם ניתן להציג דף שער מתוך עיתון? יש לבדוק תנאי השימוש המוגנים באחר בו מוגן הסרטון. ניתן ייתכן שעល המתמונה המוגנת/המאמר שבו יש עדין זכויות של הצלם/המחבר/המאיר/ההוצאה לפי העניין. עיתון היוצא לאור כיום – יש להפנות למערכת העיתון ולבקש את אישורה.
- כיצד יש לשלב גרפ או טבלה ממאמר מדעי? שימוש בגרף כמוות שהוא, כמוו כמשמעותו בקטע מתוך ספר, ככלומר יש לבצע רשות. ניתן להשתמש במקריםים על מנת ליצור גרף חדש. הצגה של גרף לצורה מקורית וושנה מזו שהוצגה במאמר הינה יישום חדש ואני צריך לבצע רשות, אך יש לחתת קרדיט (איזכור) למקור הנתונים, למאמר ולמחברו. יחד עם זאת, שינוי קוסמטי גרידא עשוי להיחשב כיצירה נגזרת, ויש צורך לבצע אישור.
- כיצד יש לעשות שימוש בצלום מתוך מאמר מדעי? יש לבצע רשות מבית זכויות היוצרים בצלום (אדם זה לא בהכרח כותב המאמר, במקרים רבים הוצאה לאו היא בעלת הזכות, לעתים מופיע הเครดיט בסמוך לצלום או בראשית קרדיטים במאמר, או בראשית קרדיטים בספר בו התפרסם המאמר) יש להפנות לבית זכויות ולדאוג לכך שබיאשר יציר בכתב אם הוא בעל הזכות היחיד או שיש להפנות לבית זכויות נוספים או אם הוא מושר לה坦 אישור בשם בעל זכויות נוספים.
- האם ניתן לעשות שימוש בסמלילים (logo) של חברות? לא אפשר, אלא בבקשת רשות מראש ובכתב. החולפה לכך היא להציג צילום של מוצר/בניין/מotos המקושט בלוגו הרצוי, ובכך שהוסדרה זכות השימוש בתמונה (כולל השימוש בלוגו המופיע בה) ווידאים שהתמונה הזאת לא מפירה זכות יוצרים.
- כיצד ניתן לעשות שימוש ביצירה מוסיקלית? אפשר לרכוש מוסיקה בתשלום או להשתמש בחומרים ממאגר פתוח. ביצירה מוסיקלית, עשויים להיות כמה בעלי זכויות שבמקרים ובין מוזגים על ידי ארגונים לניהול משותף: המלחין, הכותב (פזמנאי, משורר) מוזגים על ידי אקו"ם בד"כ (אך לא תמיד), אולם לעיתים יש להפנות אל היוצר עצמו או אל הבעלים של זכויות היוצרים.

המבצעים הישראלים, מיוצגים על ידי 2 ארגונים לניהול משותף, אשכולות ועילם. גם התקלט עשו להיות מוגן בזכויות יוצרים. יש לפנות אל הפדרציה הישראלית לקלטות ותקליטים ואל הפ"ל. יש לבדוק האם הנ"ל בעלי הזכויות היחידים או שיש לפנות לבבעלי זכויות נוספים. התעריפים לשימוש בזכויות השונות המוסדרות על ידי ארגונים לניהול משותף מפורטים באתריהם.

6 ניהול ו邏ijk על תכנים המוגנים בזכויות יוצרים

על מנת לעמוד בדרישות חוק זכויות יוצרים ולמנוע טעויות, מומלץ לנהל רישום מדויק של יצירות של צדדים שלשים שנעשה בהן שימוש, בהתאם לאיזה רישיון וכו'.

אישור לשימוש בחומר מוגן צריך להתקבל כאמור מראש ובכתב. האישורים ימשכו כראיה לקבלת רשות במקרה הצורך.

טבלה לכתיבת מקורות לפרטים צד ג' עבור טיפול בזכויות יוצרים

7 דוגמאות למנועי חיפוש ושליפה של חומרים חופשיים ומורשי CC

הSKUFOOTAGE נוצרו ע"י מיט"ל - מרכז ידע טכנולוגיות למידה, מורשות לפי CC BY-NC-SA 4.0

31

Wikipedia

הפעילו את <https://www.wikipedia.org>

החומרים ב Wikipedia הם בעלי הרשאות הבאות:

CC BY - כל המהדורות כולן 4.0

CC BY-SA 1.0, 2.0, 2.5, 3.0

CC0

לפיך כל החומרים שמקורם ב Wikipedia ניתנים לשימוש חופשי, מותר לשנות אותם ואף למחור בהם

עמינאל גריינגד - זכויות יוצרים, חומרים חופשים ושליפות

32

GOOGLE – מאגר תמונות

1. הפעילו את <https://google.com> -- Google Images
2. בחרו את התמונה הרצויה -- **תופענה תמונות רבות**
3. חפש את התמונה הרצויה -- **תופענה תמונות רבות**
4. מתחת לשדה החיפוש בחרו Tools -- **פתחה רשיימה חדשה Usage Rights**
5. בחרו בזכויות המתאפשרות של Creative Commons License
6. בחרו בזכויות המתאפשרות של Licensable
- **בצד התמונה יופיע**
7. הקישו על התמונה -- **תופיע התמונה המקורית**
8. הקישו על התמונה -- **לפרקם מופיעה בנוסף לשם התמונה ולשם בעלייה גם רמת הרוגנה License Details (אם מופיע) -- יופיע מסך של CC ובו הפרטים**
9. אם לא: בחרו License Details (אם מופיע) -- **יופיע מסך של CC ובו הפרטים**

עמנואל גריינדר - זכויות יוצרים, חומרם פתוחים וולפים

דצמבר.2021

33

GOOGLE – מאגר מפות

- כל המפות מוגנות בסימן מסחרי ובזכויות יוצרים لكن כל שימוש מסחרי חייב בקבלת רשות אך מותר להשתמש בהעתיקות מכל משומש שהmaps מהmaps**
- הם ברשות הציבור.**
1. הפעילו את Google Maps -- <https://google.com/maps>
 2. בחרו את המפה שברצונכם להציג -- **ניתן להעתיק חלק תמונה, למשל על ידי Snipping Tool**
 3. הקשה על יתד במקום נבחר תציג את תמונה המקום -- **לחיצה עלייה תציג מידע נוסף כולל תמונות נוספות דומות. ניתן לדפדף בין התמונות בעוד שמאל עליון מופיעים: שם התמונה, שם הבעלים ושלוש נקודות אנקיות**
 4. הקישו על שלושת הנקודות -- **תופיע אפשרות "לשתק" או ל"שף ולשבץ"**
 5. בחרו באחת מהאפשרויות -- **תופיע אפשרות לבצע העתקה או "העתקת HTML" או שליחת קישור**

עמנואל גריינדר - זכויות יוצרים, חומרם פתוחים וולפים

דצמבר.2021

– מאגר תמונות BING

34

1. הפעילו את Bing -- <https://bing.com>

2. בחרו Images

3. חפשו את התמונה הרצויה -- תופענה תמונות רבות ומעליהן סרגל לעידון הבחירה

4. לחצו על Filter בצד ימין -- תפתח רשימה חדשה

5. לחצו על License -- תופיע רשיימת הרשות

6. בחרו את הרשאה הרצויה -- התמונה תסוננה בהתאם

7. לחצו על התמונה -- תופיע התמונה בליווי פרטים ותמונות נוספות דומות

8. כדי לוודא הרשאה, לחצו על Visit site - במקומות רבים תימסר רמת ההרשאה

9. לקבלת התמונה ניתן ל:

א- לבצע "העתק והדבק", או

ב- טוב יותר: להקש על SAVE עם אפשרות שונות

התמונה **תשמר בSaveall** ומשם ניתן [See all](#) להעתיקה. (אם לא נרשימים

במאגר, הוא נמחק אחרי זמן מה)

10. לקבלת קישור לתמונה לחצו על Share -- **אפשרות אפשרות רבות וכן Get Link**

הקש על [Copy](#) -- הקישור נמצא בClipboard

לעומת צירsis - אוצרת ציורים, תרגומים ופחים של יפה

Wikimedia Commons

36

מכלול תמונות, אודיו וסרטונים חופשיים לשימוש בהగבלות CC. הנהלים דומים לכל צורות המדיה.

1. הפעילו את היצירה הרצiosa (ימין למטה) -- <https://commons.wikimedia.org> --
2. חפשו את היצירה הרצiosa (ימין למטה) -- **תופענה יצירות רבות**
3. בחרו את המדיום הרצioso: **Image Audio Video** -- **הרשימה תחלף**
4. הקישו על היצירה הרצiosa -- **תופיע היצירה ולאחריה מידע רב, כולל איזה רוחולציות קיימות** ([מעבר לתמונות ווידאו](#))
5. הקישו על **More Details** -- **מקבלים מסך ובו פרטם רבים וכן מהי ההרשאה להורדה מקשים (בתמונות ווידאו) על "Download all sizes"** -- **מקבלים טבלת מידע: מהשדה Attribution ניתן להעתיק את השיר. העתקת השדה File URL והדקתו באתר 가능ה קישור לתמונה. בתחתית הפריט ניתן לבחור רוחולציה (אם זאת תמונה או וידאו) ואז [בתמונה מקש ימינו של העבר ו "Copy image".](#) [בווידאו:](#) גלילה למטה לפקודות הDownload**
- אם רוצים לשבץ תמונה או וידאו ישירות באתר מקשים על "Use this file on the web" -- **מקבלים בתחום יכולת בחירה של הרוחולציה וקוד שיבוץ ב Embed this file שנית** להורדים ולהתקים באתר. מהשדה **File URL** ניתן להעתיק את השיר.
8. **באודי אין אופציות אלו אלא גולמים לתחנית בקובץ, מעתיקים שם את השיר ומורדים ע"י הקשה על "Download"**

דצמבר 2021

BING – מאגר סרטוניים

35

1. הפעילו את BING -- <https://bing.com> --

2. בחרו Videos -- **מופייע שדה חיפוש**

3. חפשו את הסרט הרצוי -- **יוופיע סרטים רבים**

4. הקישו על Filter בצד ימין -- **בחירה מקורה ספציפי ע"י הקשה על Source**

5. הקישו על Price -- **בחולון הקישו על Free**, נשארים הסרטים הרלוונטיים

6. לצפייה בסרט -- **הקישו עליו**

7. בעבר שיבוץ (embed) מסרטיו YouTube You (שהם מרביתם) הקישו על Share המופיע מתחת הסרט -- **מופייעות אפשריות נוספות**

8. הקישו על <embed> ולאחריו על copy -- **את הקוד שהועתק מכנים**

לאתר

9. בעבר קיבלת קישור בלבד הקישו במקש הימני על הסרט הרצוי -- **ואז על**

Copy link address

דצמבר 2021

CC Search

משמש קטלוג מרכזי לאתרים רבים המציגים תמונות (ובעתית גם אודיו וסרטונים) בעלי הרשות CC. לא מכסה את כל האתרים האפשריים אלא את היותר מוסדיים.

1. הפעילו <https://search.creativecommons.org/> -- CC Search
2. בחרו שימוש מסחרי /או חופשי
3. חפשו את התמונה הנדרשת -- **תופענה יצירות רבות**, בצד שמאל יופיע תפריט בחירה של פילטרים לשוגי הרשאה השונים כמו כן בריחוף מעלה תמונה רואים את הרשאה. בהמשך מופיעים מקורות.
4. הקישו על התמונה המבוקשת -- **תופיע התמונה בכרזת מידע אודות שם המונח, שם הבעלים וההרשאות**
5. הורידו את התמונה על ידי העתק ושמור
6. הקשה על "Copy" בחתית עתיק את הרשאה כבר בצתורה הנכונה

עמנואל גרבגרד - זבית יצירם, חומרם פתוחים ווליפטם

דצמבר 2021

FLICKR

אתר ענק. בעבר השתתפה מלאה יש להירשם ולשלם. מרבית התמונות מוגנות ולכן לא תמיד קל למצוא תמונות המעניינות הרשות CC ואין סינוון מוקדם של הרישי.

1. הפעילו את Flickr -- <https://flickr.com/explore>
2. חפשו את היצירה הרצויה (ימין למעלה) -- **תופענה יצירות רבות**
3. הקישו על התמונה -- **תופיע התמונה ולאחריה מידע המכיל את בעלי התמונה ושםה וכן את הרשאה שלה בפורט סמלים. מידע זה ניתן להרכיב את השior**
4. אם רוצים להוריד: מ קישים על ↓ הנמצא בפינה הימנית התחתונה -- **מקבלים יכולת בחירה של הרצלוציה**

עמנואל גרבגרד - זבית יצירם, חומרם פתוחים ווליפטם

דצמבר 2021

YouTube - סרטי

39

- אסור להוריד סרטים מ YouTube ובודאי שאסור לשנותם.
לקשר לסרטים מיותר תמייד. זכויות שיבוץ תלויות ביזור. אם הוא השאיר את פונקציה השיבוץ פעילה פרוש הדבר שモחר לשbez את הסרטון ללא צורך בקבלת רשות. אם הפענקציה בוטלה חובה לבקש רשות.
- הפעילו את YouTube -- <https://www.youtube.com/> לחיפוש סרט מסוים השתמשו בשדה ה Search -- **תופיע רשימת סרטי Filters**
 - לחצו על כפטור ה Filters -- **תתקבלנה אפשרויות רבות בהן Features → Creative Commons**
 - ה קישו על אפשרות זאת (אם כי מותר לקשר ו/או לשbez את כל הסרטים המאפשרים זאת) -- **הסרטים יסוננו ורק אלה שהם בהרשאות CC יישארו**
 - ה קישו על הסרט המבוקש -- **תתקבל רשימה ארוכה של אתרים חברותיים וככל אפשרויות לשbez ולהעתיק את הקישור**
 - ה קישו על Share -- **יפתחחלון עם אפשרויות שונות**
 - מ קישים על <embed> ולאחריו על Copy -- **הקוד המועתק מוכן לאתר**

עטאל גינגרד - זכויות יוצרים, חומר מסויים ופתרונות

דצמבר 2021

YouTube - מוזיקה

40

ספריית חופשית של מוזיקה וקולות

- הפעילו את הספרייה -- <https://www.youtube.com/audiolibrary/> **יתקבל סרגל קישורים בראש הדף ובו בחירה בין מוזיקה וקולות**
- לחצו על הבחירה -- **ניתן לנגן לשם בדיקה. למוזיקה קיימים סוג ההרשאה (בשדה License type) וניתן לבדוקו**
- להורדה: ה קישו על DOWNLOAD המופיע בעמודה الأخيرة

עטאל גינגרד - זכויות יוצרים, חומר מסויים ופתרונות

דצמבר 2021

VIMEO

41

モדור תמיד לשתף סרטים. במערכת זאת יש סרטונים בהתחנות שימוש שונות, חלקם מסחריים וחלק חופשיים. זכויות השיבוץ תלויות ביוצר. אם הוא השair את פונקציה השיבוץ פעילה פרוש הדבר שמוטר לשבע את הסרטון ללא צורך בקבלת רשות. אם הפונקציה בוטלה חובה לבקש רשות.

1. הפעילו את Vimeo -- <https://vimeo.com/watch> לchievous סרט מסוים השתמשו בשדה ה **Search video** של מעליה -- [ויפיעו](#)

הסרטים ומשמאל תפריט של **פיטרים לסטן**
2. גוללים למטה ומקישים על [+More](#) -- **תתקבלנה כל האפשרויות של Creative Commons**

3. בוחרים את הרציה -- **הסרטים יסנוו ורק אלו שהם בהרשאות CC "שאר"**
4. הקישו על הסרט המבוקש -- **מתחתיו יופיע שם הסרט, שם היוצר וכפתורי Share**

5. ב **Download** (לא תמיד יופיעו שניים) -- **מקבלים יכולות הורדה בחוויות שונות**

6. ב **Share** מקבלים כתובת ל קישור וכן קוד לשיבוץ
7. אם מעוניינים בשיבוץ מקישים על **Show options** + -- **מקבלים תפריט לשינויים**

8. אחרי ביצוע השינויים מעתיקים את קוד השיבוץ על ידי צביעתו והעתקתו

דצמבר 2021

פיקי ויקי

42

מאג'ר תמונות של ישראל. ממשק יידידות בשפה העברית לצורך הعلاאת וחיפוי תמונות ב- [Wikicommons](#) בתמונות הקשורות בישראל. האתר מתעדכן כל העת על ידי הعلاות ממתנדבים ומאוספים.

1. הפעילו את פיקי ויקי -- <https://www.pikiwiki.org.il/>

2. לחצו על "חיפוי" או "חיפוי מתקדם" – **במתקדם ניתן למין לפי פרמטרים שונים**

3. רשמו את הנושא המבוקש והקישו על "חיפוי" -- **יתקבל אוסף תמונות**

4. לחזו על התמונה הרציה -- **מתקבלת התמונה והרבה מידע אודוטיה כולל סוג ההרשאה וכן סוג הקרדיט החדש וכן כפתור "הורדת התמונה"**

דצמבר 2021

עמוקה בירנברג - זוכיות יצירם, מופרים מהוחים ואילפחים

44

רשימת מקורות נוספים לחומרים חופשיים ומורשים

חלק מהאתרים מציעו על אתרים אחרים, لكن רשימה זאת מספקת מקורות נוספים לאלו שמופיעים

הערות	כתובת	שם המאגר
אוסף עצום של ספרים, סרטים, תמונות ועוד	https://archive.org/	Archive
מאגר תמונות גדול מאוד. משמש גם קטלוג	http://pixabay.com/	Pixabay
מאגר גדול. תמונות וסרטים – הכל חופשי	https://www.pexels.com/	Pexels
רשימה של 35 אתרי חומר חופשיים	https://publicdomainarchive.com/free-stock-photos.html	PD Archive
רשימה של 120 אתרים חומר חופשיים	https://www.sitepoint.com/creative-commons-sources/	SitePoint
אתר מעניין. תמונות ברזולוציות שונות - מוחפשיות למסחריות	http://www.publicdomainpictures.net/	PD Pictures
קטלוג אתרים גדול למדיה חופשית	https://allthefreestock.com/	All Free
אוסף גודל של איקונים	https://www.flaticon.com/	Flaticon
תמונות CC רבות	https://visualhunt.com	Visual Hunt

43

אוסף הצילומים הלאומי

מותר להשתמש בכל צלום שפורסם באתר, שלא כתוב עליו
 © Copyright held by the photographer - להעתיק, להפיץ,
 להראות ולשלוח כל צלום אבל לא את כולם ביחד. חובה לציין ליד
 הצלום את שם הצלם ואת שכנת העיתונות הממשלתית. אסור
 לשנות את הצלום או להשתמש בו בצורה שפוגעת בשמם או
 בכבודם של המדינה, אסור להשתמש בצלום לפרסומת מסחרית או
 לפעולות פולגתיות.

1. הפעילו את אוסף הצילומים הלאומי -- <http://gpophoto.gov.il/haetonot>
2. בחרו את התמונה על ידי חיפוש -- **מקבלים דף תנאי שימוש**
3. אשרו התנאים על ידי "אני מסכימן" מתחתית הקובץ -- **מקבלים אוסף תמונות**
4. לחצו על התמונה הרצiosa -- **מקבלים את התמונה ואת פרטיה וכן כפתור להורדה בצד שמאל למעלה**

מנצלא ביריגנד - אסוציאיטים, חברות פרטיות וቤתיהם

דצמבר 2021

חומרים ומקורות: שיעורים מקוונים

הרשימה הקודמת דנה ביצירות "קטנות" המתווסףות לקורסים שאנו יוצרים ומעבירים. נציג עתה מספר קישורים למורים גדולים מתוך המבחר העצום שברשת:

- ▶ **שירותים של אתרי MOOC העיקריים (קמפוס, OpenLearn, edX, Coursera, edX)**
<https://www.coursera.org/> , <https://www.open.edu/openlearn/> , <https://www.edx.org/> , <https://campus.gov.il/>
- ▶ **חומרים שבאתרים שייכים למוסדות והם מוחלטים על הרשאה (קיימות גם הרשות CC)**
<https://classcentral.com>, <https://mooc-list.com>, <https://mooc.org>
- ▶ **קטלוגים של קורסים לכל אתר MOOC**
<https://www.khanacademy.org/> , <http://www.hebrewkhan.org/>
- ▶ **אקדמית קהאן של אלפי סרטוני הוראה/sharethem**
<http://www.csun.edu/science/software/simulations/physics.html>
- ▶ **מקורות להוראת המדעים**

עמנואל גינגרד - כלויות יציריים, מורים פוחדים וחליפים

דצמבר 2021

חומרים ומקורות: ספרות

- ▶ **משאבי הוראה פתוחים (OER) של חומרים נרחבים (קורסים וספרים)**
 כגון: Openstax CNX, OCW של MIT, BOONBOOK
<https://cnx.org/> , <https://ocw.mit.edu/> , <https://bookboon.com/>
- ▶ **ספריות ברשות הציבור (בן יהודה, Gutenberg, Hebrew Books)**
<https://www.gutenberg.org/> , <https://hebrewbooks.org/> , <https://www.benyehuda.org>
- ▶ **ספריות מוקלטות ברשות הציבור (הארקון, LibriVox)**
<https://www.librivox.org> , <http://www.haarchion.co.il/>

עמנואל גינגרד - כלויות יציריים, מורים פוחדים וחליפים

דצמבר 2021